Voorstel

gemeenteraad

Heerlen,
14 mei 2024

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Vergaderdatum
26 juni 2024
Documentnummer
107487
Agendapunt

Onderwerp
Zienswijze begroting 2025 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4

Aanleiding
Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 stelt uw raad in de gelegenheid om binnen de door de Wet gemeenschappelijke regelingen gestelde termijn een zienswijze op de begroting 2025 in te dienen. De ontvangen zienswijzen kunnen leiden tot aanpassing van de begroting welke aan het Algemeen Bestuur van Rd4 zal worden voorgelegd op 27 juni.

Met de begroting is beoogd om op een efficiënte wijze invulling te geven aan de opgave om afvalstromen en grondstoffen op een doelmatige kostenbewuste wijze in te zamelen zonder hierbij de na te streven doelstellingen van het huidige Grondstoffenplan en landelijke doelstellingen uit het oog te verliezen. De meetbare effecten die met de uitvoering bereikt moeten worden zijn een verdere afname van de afvalhoeveelheden, een betere scheiding van de diverse grondstoffen en te komen tot een juiste begroting waarop de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd. De begroting is in nauwe samenwerking met de deelnemende Rd4 gemeenten opgesteld.

Kader
Voor Heerlen zal voor het jaar 2025 een bijdrage voor het basispakket gevraagd worden van € 10.542.023. Ten opzichte van de begroting 2024 is dat een toename van € 602.405 (6,1%).

De basis voor de begroting is het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 en het gemeentelijke grondstoffenplan 2022-2026. In de begroting zijn de benodigde activiteiten en middelen vertaald. In 2024 is fase 3 van de overslaglocatie gerealiseerd om grondstoffen en restafval te kunnen ontvangen en maakt het mogelijk voor Rd4 om een interessantere partner te zijn voor verwerkers.

Vrijwel de helft van de begroting van Rd4 bestaat uit personele kosten. Veel processen zijn arbeidsintensief. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt wordt vaker gekozen voor een Rd4 contract in plaats van inhuur. Ultimo 2023 waren er 164 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam bij Rd4. Het valt op dat mensen graag bij Rd4 werken en het ziekteverzuim is laag te noemen. In de meerjarenraming is de reguliere index (2-4%) doorgetrokken. Niet beïnvloedbare factoren zoals zoals de ontwikkeling van het aantal aansluitingen en economische invloeden en de invloed op inflatie zijn niet becijferd.

In onderstaande tabel zijn de grootste stijgingen opgenomen.

Kostensoort	Stijging	Oorzaak
Personeel	3.19 mln.	Start volledige dienstverlening Beekdaelen. Stijgingen in het domein sociale arbeid en CAO ontwikkelingen (cao GEO) . Uitbreiding diensten in het beheer openbare ruimte zoals gladheid- en onkruidbestrijding.
Financiering	0.81 mln.	Doorontwikkeling op en overslag, grondstoffenparken en aankoop pand Sourethweg 5A.
Productie en bedrijfskosten*	0.80 mln.	Uitbreiding materieel, onderhoud, bedrijfskosten, automatisering.

* Bij alle kosten zijn de tarieven gestegen

Beleid
Het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) is het richtinggevende beleid in Nederland voor transitie naar een circulaire economie. De ambitie is om uiterlijk in 2025 te komen tot een gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstromen van 75%. De Rd4-gemeenten geven samen met Rd4 vorm aan deze transitie welke is vastgelegd in het grondstoffenplan 2022-2026 (doelstelling 80% afvalscheiding in 2026). Positief is dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid verder wordt uitgebreid met matrassen en textiel en mogelijk ook voor luiers en incontinentiematerialen. De inzameling en verwerking van matrassen worden inmiddels volledig vergoed en zijn gratis in te leveren op het grondstoffenpark.

De Rd4 gemeenten hebben in 2021 een gedragen en gezamenlijke visie op de toekomst uitgezet voor Rd4 en vastgelegd in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Dit plan beschrijft de strategische doelen op het gebied van kostenefficiëntie, duurzaamheid, regionale samenwerking, sociale werkgelegenheid en grondstoffenbeleid. Het plan is de routekaart voor de komende jaren om een zichtbare bijdrage te leveren aan een circulaire economie met oneindig gebruik van grondstoffen (Landelijke doelstelling: Nederland circulair in 2050). Rd4 heeft de ambitie om het regionale grondstoffenbedrijf en een belangrijke partner in de regionale circulaire economie te worden.

In 2022 is gestart met de uitvoering van het Grondstoffenplan 2022-2026. Voor 2025 wordt de communicatie op het gebied van circulariteit gecontinueerd om onze inwoners kennis te laten maken met de circulaire economie en bewustwording te creëren. De invoering van een grondstoffentas (naast de BEST-tas) waardoor meer grondstoffen (zoals harde kunststoffen en piepschuim) aan huis kunnen worden ingezameld behoort tot de mogelijkheden, afhankelijk van de resultaten van de lopende proef. Ook loopt er een pilot met ondergrondse PMD inzameling. Gekeken wordt of dit een positief effect heeft op dumpingen naast ondergrondse containers. De resultaten zullen medio 2024 beschikbaar komen.

Ontwikkelingen
Een circulair ontmoetingspunt/ambachtscentrum komt binnen de strategische plannen naar voren als een van de te realiseren doelstellingen. Een circulair ambachtscentrum is een locatie waar inwoners en organisaties activiteiten kunnen uitvoeren, zoals repair en refurbish, gericht op hoogwaardig product- en materiaalgebruik en dus het verminderen van afval. Door aankoop van een pand aan de Sourethweg zijn er nieuwe kansen gekomen voor een circulair ambachtscentrum. Deze locatie is hier uitermate geschikt voor omdat er zekerheid is van instroom van materialen en producten via de grondstoffeninzameling van Rd4. Bovendien zal een aanhaking met het onderwijs mogelijk zijn zoals stageplekken, klasbezoeken en kennisdeling. Momenteel loopt er een

aanvraag in het kader van de regiodeal Parkstad voor een circulair ambachtscentrum op de locatie bij Rd4.

Kostenontwikkeling
In onderstaande tabel is de kostenontwikkeling vanaf 2023 weergegeven.

Kostenontwikkeling gemeente Heerlen (x € 1, -)

	Realisatie 2023	***Begroting 2024***	***Begroting 2025***	***Mutatie 2024>2025***	***Stijging***
Basispakket [1)]	8.298.030	9.939.618	10.542.023	602.405	6.1 %
BOR-pakket [2)]	2.788.649	2.539.300	2.657.350	118.050	4.5%
Totaal	11.086.680	12.478.919	13.199.373	720.455	5.8%

1. De wettelijke inzameling bij onze inwoners van het huishoudelijk afval en grondstoffen;
2. Dienstverlening in de openbare ruimte zoals gladheidsbestrijding en straatreiniging.

Het basispakket Rd4, namelijk de kosten voor de inzameling en verwerking van ons huishoudelijk afval en grondstoffen, zal leiden tot een kostenverhoging van € 13,51 per aansluiting per jaar. In totaal stijgt de begroting van Rd4 met een bedrag van € 3.46 miljoen ten opzichte van de begroting 2024.

<u>Aandachtspunt begroting 2026 en verder</u>
Zoals bekend, is het voor veel gemeenten hoogst onzeker hoe de financiële toekomst er, zeker vanaf 2026 uitziet. De draagkracht van gemeenten staat enorm onder druk. Wij roepen de regelingen op om de financiële ontwikkelingen voor 2026 en verder binnen de eigen begroting op te vangen en daarbovenop een taakstelling van 5 tot 10% te realiseren. Dit is in lijn met de bezuinigingsopgave waar gemeentes voor staan als gevolg van minder Rijksinkomsten. We beklemtonen dat de huidige zienswijze wordt afgegeven voor sec het begrotingsjaar 2025, en niet voor de meerjarenbegroting 2026 en verder. Later dit jaar volgt een verzoek om voorstellen te doen hoe een besparing in de werkzaamheden gerealiseerd kan worden. Dit uitgangspunt geven wij aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten in Zuid-Limburg integraal worden opgepakt.

Kernthema:
Riool, afval en milieubeheer

Bevoegdheid
Raad

Voorstel
1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.
2. Bij wijze van zienswijze niet in te stemmen met de meerjarenbegroting 2026-2028 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.

Argumenten

1.1.1. *De begroting 2025 geeft een goed overzicht van de plannen van Rd4 en sluit aan bij de transitie naar een circulaire economie.*
De begroting laat een solide basis zien voor een verdere groei en doorontwikkeling van Reinigingsdiensten Rd4. Zowel financieel als beleidsmatig wordt de begroting goed onderbouwd. Er is rekening gehouden met de vastgestelde strategische en beleidsmatige doelstellingen.

1.2.1 In de begroting is uitgegaan van het huidige niveau van dienstverlening en optimalisatee op de inzameling van grondstoffen.
Rd4 blijft uitgaan in verbeteringen op de inzameling van grondstoffen en de organisatie in de overtuiging dat dit zal leiden tot een circulaire en duurzame inzameling van grondstoffen en afval welke uiteindelijk gaat leiden tot lagere kosten in de toekomst.

1.3.1 De begroting voldoet aan de eisen van de provincie.
De begroting sluit met een saldo dat in evenwicht is en € 0, - bedraagt. De begroting is structureel in evenwicht en voldoet op dit punt aan de provinciale voorwaarden van financieel toezicht.

1.4.1 De begroting laat een reële inschatting zien van de kostenstijgingen voor 2025
Rd4 is een arbeidsintensief bedrijf. Ongeveer de helft van de begroting bestaat uit salariskosten. In de begroting is het cao akkoord GEO van 1 april 2024 t/m 31 maart 2026 meegenomen.

1.5.1. De draagkracht van gemeenten staat voor 2026 en verder enorm onder druk
In lijn met de bezuinigingsopgave waar gemeentes voor staan als gevolg van minder Rijksinkomsten roepen we de GR-en op om de financiële ontwikkelingen voor 2026 en verder binnen de eigen begroting op te vangen en daarbovenop een taakstelling van 5 tot 10% te realiseren.

Tegenargumenten en risico's
N.v.t.

Kosten en dekking
De totale kosten Rd4 stijgen in 2025 met € 720.455, -. Deze verhoging wordt meegenomen in de begroting 2025 gemeente Heerlen.

Communicatie
Nadat de gemeenteraad zijn zienswijze heeft gegeven en een besluit heeft genomen zal deze schriftelijk bij het Dagelijks Bestuur van Rd4 kenbaar gemaakt worden.

Evaluatie
Rd4 legt over deze begroting verantwoording af aan het eind van het begrotingsjaar middels een jaarrekening.

Planning, procedure en uitvoering
Het raadsvoorstel wordt op 12 juni 2024 besproken in de commissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Leefomgeving. Op 26 juni 2024 kan de raad haar zienswijze kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur van Rd4. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 juni 2024 zal het Algemeen Bestuur van Rd4 de beschikbare reacties meenemen in de afwegingen bij de vaststelling van de begroting 2024 conform artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief begroting aan raden
2. Begroting 2025 GR Rd4, geconsolideerd
3. Begroting 2025 en meerjarenbegroting 2026-2028 GR Rd4 enkelvoudig

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. V.N. Gosselink-Van Dijk	drs. R. Wever

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2024

documentnummer ;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier, de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer drs. R. Wever